

K ORGANIZACI OBRANY VŠEVOJSKOVÉ ARMÁDY

V článku chci ukázat na některé problémy a zvláštnosti přípravy obranné operace vševojskové armády, které jsou spojeny zejména s uspořádáním obranného pásma v obraně **mimo dotyk** s nepřítelem.

V závislosti na situaci mohou vojska na taktickém i operačním stupni přecházet do obrany v dotyku nebo i **mimo dotyk** s nepřítelem. V soudobých podmínkách vedení operací bude v operačním měřítku více typický přechod do obrany v průběhu útočné operace nebo při jejím zahájení.

Podmínky přípravy obrany budou záviset především na způsobu vedení války, síle, složení, charakteru činnosti a zámyslu nepřítele, vlastních možnostech, zejména na množství sil a prostředků a stavu jejich bojeschopnosti, na konkrétní situaci vojsk, zámyslu vedení operace, charakteru terénu a povětrnostních podmínkách.

Na operačním stupni budou vojska přecházet do obrany **zpravidla v dotyku** s nepřítelem a pod jeho údery. K přechodu do obrany **mimo dotyk** s nepřítelem může dojít na operačním stupni **ve zvláštních případech**. Může tomu tak být **na začátku války** tehdy, jestliže bude účelné odrazit nepřátelskou agresi na některém směru obranou, způsobit nepříteli ztráty a vytvořit podmínky pro přechod do útočné operace. Do obrany **mimo dotyk** s nepřítelem může vševojsková armáda přecházet také po dosažení cíle operace, např. po ovládnutí mořského pobřeží, kdy vznikne nutnost organizovat obranu pobřeží nebo i k překrytí hranice neutrálního státu, vznikne-li nebezpečí zahájení ozbrojené agrese z území tohoto státu.

I při přechodu do obrany v dotyku s nepřítelem se podmínky přípravy a vedení obrany budou lišit v závislosti na tom, zda vševojsková armáda bude přecházet do obrany v dotyku **s hlavním uskupením** nepřítele a pod jeho údery, nebo v dotyku se slabšími silami nepřítele za situace, kdy jeho hlavní síly jsou soustředěny a připravují se k útoku v hloubce.

Podmínky přípravy a vedení obrany při přechodu do obrany v dotyku se slabšími silami nepřítele se budou značně přibližovat podmínkám přípravy a vedení obrany **mimo dotyk**. Je tomu tak především proto, že za těchto podmínek si vojska vševojskové armády mohou uchovat poměrně značnou volnost

manévru při přechodu do obrany a proto, že hlavní uskupení nepřítele budeme moci ničit jadernými údery, údery letectva, palbou dělostřelectva a často i bojovou činností vojsk ještě na přístupech k přednímu okraji obrany, do zahájení jeho zteče předního okraje hlavního pásma obrany.

Vševojsková armáda bude přecházet do obrany zpravidla v sestavě frontu v rámci frontové útočné, v některých případech i frontové obranné operace. Tím je dáno i **místo a úloha obrany** vševojskové armády v rámci frontové operace. V rámci frontové útočné operace bude vševojsková armáda **vždy v prvním sledu**, zpravidla na druhém směru frontu, na směru hlavního úderu nepřítele. Pouze za podmínek, kdy bude do obrany přecházet celý front, může být vševojsková armáda v sestavě frontu na směru hlavního úsilí frontu.

K uspořádání obranného pásma vševojskové armády

Obrana vševojskové armády zahrnuje uskupení sil a prostředků, systém paleb a ženijní úpravu terénu.

Způsob prostorového rozmístění sil a prostředků, jejich rozdělení a uskupení v souladu s jejich úlohou v rámci zámyslu vedení obranné operace spolu se systémem jaderných úderů a paleb, způsobem ženijní úpravy terénu a prostorovým členěním ženijně vybudovaných zařízení představuje **uspořádání obrany**.

Zkušenosti z vedení obranných operací sovětských vojsk v průběhu Velké vlastenecké války potvrzují, že útoku nepřítele, který byl v převaze, byla schopna odolat jen **hluboce členěná obrana** ve spojení s **úpornou a aktivní bojovou činností**. Při tom rozčlenění sil a prostředků i ženijních obranných zařízení do hloubky nesmělo být na úkor vzájemné součinnosti vojsk, zejména palebné. Muselo zabezpečit co nejúčinnější využití palebných prostředků, terénu a jeho ženijních úprav. Síly a prostředky se členily do hloubky po sledech tak, aby byly vytvořeny podmínky pro narůstání úsilí obrany. Přitom rozčlenění sil a prostředků nesmělo vést k jejich stejnoměrnému rozptýlení a tím k narušení schopnosti vést úpornou a aktivní bojovou činnost.

S přihlédnutím k bojovým možnostem moderních armád je nutné, aby uspořádání obrany zabezpečovalo účinné využití bojových možností vojsk, zejména raketového vojska, letectva a dělostřelectva, zabezpečovalo využití schopnosti vojsk vést manévrovou bojovou činnost, odpovídalo zásadám ochrany proti zbraním hromadného ničení a vytvářelo podmínky pro nepřetržité velení všem silám a prostředkům. Vedoucí zásadou při uspořádání obrany je vytvořit podmínky pro **narůstání sil a prostředků** a zejména palebného úsilí, způsobit útočícímu nepříteli ztráty a vytvořit podmínky pro jeho zničení.

V závislosti na podmínkách, zvláště na síle a složení útočného uskupení nepřítele, bojových možnostech vlastních vojsk, terénu, místě a úloze v operaci frontu může **šířka obranného pásma** vševojskové armády dosahovat 150 km, v některých případech i více.

Obranné pásmo vševojskové armády připravujeme a ženijně budujeme jako uspořádaný systém obranných zařízení a objektů, prostorů, komunikací, výbušných i nevýbušných zátarasů prostorově členěných v souladu se zámyslem vedení obrany a s ohledem na vlastnosti terénu a přirozené překážky.

Základní kostru uspořádání obranného pásma armády vytvářejí za sebou do hloubky organizovaná a budovaná **pásma obrany**, která umožňují rozčle-

nit síly a prostředky po sledech operační sestavy, vytvářejí hluboce členěnou obranu a zabezpečují podmínky pro narůstání úsilí obrany.

Pásma obrany divízi prvního sledu tvoří první a zpravidla hlavní pásmo obrany vševojskové armády. V tomto pásmu obrany se rozmísťuje většina divízi, v jeho prospěch a k jeho udržení se především připravují jaderné údery, organizuje systém paleb a připravuje zásah záloh i druhého sledu armády. V tomto pásmu divíze prvního sledu připravují a budují několik za sebou uspořádaných obranných postavení. Podle významu směru a v závislosti na množství sil a prostředků divíze prvního sledu připravují 3—5 obranných postavení na celkovou **hloubku až 25 km**.

Svazky druhého sledu nebo útvary vševojskové zálohy připravují v hloubce v součinnosti se ženijním vojskem k přehrazení pravděpodobného směru útoku nepřítel **druhé pásmo obrany**.

Podle situace budujeme v hloubce i **třetí pásmo obrany**. Vzdálenost mezi pásmy je v zásadě určována požadavkem přinutit nepřítel organizovat útok na každé pásmo obrany v hloubce vždy znovu a k tomu přeskupit síly. Kromě toho je třeba zabezpečit vzájemnou palebnou součinnost mezi pásmy obrany a vytvořit podmínky pro výhodné, skryté rozmístění sil a prostředků i jejich nutné rozptýlení z hlediska ochrany proti zbraním hromadného ničení. Hloubka rozmístění druhého sledu a záloh vševojskové armády v obraně nesmí být na úkor včasného vedení protiúderu nebo zaujetí obranných rajónů v hloubce.

S ohledem na tyto požadavky měli bychom dosáhnout toho, aby **vzdálenost mezi pásmy obrany** nebyla menší jak 15 km a nepřesahovala 25—30 km. Proto je účelné připravovat druhé pásmo obrany v hloubce kolem 40—50 km a třetí pásmo (bude-li) v hloubce 80—100 km od předního okraje obrany.

Obranu na druhém, popř. na třetím pásmu obrany budeme zpravidla připravovat jako obranu na široké frontě. V závislosti na množství sil a prostředků a na důležitosti směru bude proto druhé, popř. třetí pásmo obrany zahrnovat zpravidla 2—3 obranná postavení a jejich hloubka bude dosahovat kolem 15—20 km.

S ohledem na včasné zahájení protiúderu nebo zaujetí obranných rajónů v hloubce i vzhledem k požadavku výhodného rozmístění sil z hlediska OPZH je účelné umístit druhý sled nebo vševojskovou zálohu armády v hloubce kolem 60—80 km od předního okraje obrany.

Za těchto podmínek může celková hloubka obranného pásma armády dosahovat 100—150 km.

Při **přípravě obrany** je rozhodující otázkou včasné vytvoření co nejúčelnějšího uskupení sil a prostředků, organizace systému paleb a ženijní vybudování terénu. Při řešení těchto úkolů je důležitá otázka, kam soustředit hlavní síly obrany a kam uskupit většinu sil a prostředků. Na tuto otázku dává odpověď **cíl obrany**. Není to však problém jednoduchý. Cílem obrany je odrazit útok, oslabit a vyčerpat síly útočníka, způsobit mu velké ztráty, zmařit jeho útok a získat čas pro soustředění sil a prostředků. Tím vytvořit příznivé podmínky pro přechod do rozhodného útoku a pro dosažení rozhodného vítězství. Tohoto cíle musíme podřídit celé řešení uspořádání obrany a zámysl jejího vedení. Základní cíl obrany vyžaduje, aby danými silami a prostředky byl obránce schopen vyřadit z boje maximální množství těch prostředků nepřítel, které jsou rozhodující pro vedení útoku.

Podle zásad vedení bojové činnosti armád NATO je úspěch operace pozemních vojsk založen na **hromadných jaderných úderech a útoku tanků** podporovaných hromadnými údery letectva a dělostřelectva. Podle nového polního řádu ozbrojených sil USA se např. předpokládá, že k úspěšnému prolomení obrany je třeba vytvořit šestinásobnou převahu v silách a hlavních bojových prostředcích.

Uskupení sil a prostředků v obraně musí umožňovat co nejefektivnější využití jejich maximálního množství současně. Tak můžeme dosáhnout převahy palby nad nepřítelem v rozhodném momentu operace. Vzhledem k požadavku zmařit a odrazit útok nepřítele i vzhledem k dostřelu hlavních druhů zbraní, především protitankových, tanků a dělostřelectva, bude účelné mít většinu sil a prostředků v prostoru prvního pásma obrany. To je předpokladem k vytvoření **palebné převahy** nad nepřítelem ještě na přístupech k obraně a před jejím předním okrajem. Tím můžeme nepříteli způsobit ztráty již v boji o přední okraj obrany.

Na druhé straně musíme brát v úvahu i charakteristické vlastnosti obrany. Obrana je proti útoku charakterizována omezeným podílem manévru pohybem v bojové činnosti vojsk. Obránce je zejména na předním okraji vázán k důležitým terénním celkům a vybudovaným obranným rajónům. To usnadňuje nepříteli vedení průzkumu k zjištění uspořádání obrany a vedení palebných úderů k vyřazení klíčových objektů obrany. Nebezpečí vyřazení nejdůležitějších objektů ještě do začátku útoku na přední okraj obrany je zvlášť velké při vedení operace za použití jaderných zbraní.

Z těchto důvodů bude účelné v některých případech mít většinu sil a prostředků **v hloubce obrany**, na předním okraji ponechat pouze slabší síly. Bude to zejména v případech, kdy terén při předním okraji je pro obranu méně výhodný a výhodnější terénní podmínky pro organizaci obrany, skryté rozmístění sil a prostředků i odrazení útoku nepřítele jsou v hloubce.

V závislosti na terénních podmínkách bude v některých případech též výhodné organizovat obranu s předním okrajem na **odvráceném svahu**.

Výhody obrany s hlavním úsilím a většinou sil a prostředků **v hloubce** i obrany s předním okrajem na odvráceném svahu spočívají v tom, že ztěžují nepříteli vedení průzkumu, zjištění uspořádání a zámyslu obrany, **přípravu a řízení palby** zejména dělostřelectva a zbraní pro přímou střelbu. To umožňuje **klamat** nepřítele o skutečném průběhu předního okraje obrany, přimět ho k vedení palebné přípravy na slabší síly a neobsazené obranné úseky, vyčerpávat jeho síly a přinutit ho znovu organizovat útok na skutečný přední okraj obrany nebo na postavení hlavních sil v hloubce. Takové uspořádání obrany **umožňuje šetřit síly**, uchránit je před silným palebným úderem nepřítele při zahájení útoku a **využít překvapení** především vedením překvapivých mohutných palebných úderů k odrazení nepřátelské zteče a k vytváření prostorů palebného ničení soustředěním paleb.

Nevýhody takového uspořádání obrany jsou dány především tím, že je **ztížena možnost využít maximálního počtu zbraní** k ničení nepřítele na přístupech k obraně a při zteči předního okraje obrany. To se projevuje především v možnosti použít pouze menší počet protitankových zbraní při ničení nepřátelských tanků a ostatních obrněných cílů na přístupech k přednímu okraji obrany a při organizaci obrany s předním okrajem na odvráceném svahu i ve zkrácení doby pro boj s nepřátelskými obrněnými cíli v důsledku menší vzdálenosti, na kterou mohou vést palbu zbraně s přímou střelbou.

Z těchto důvodů bude účelné organizovat obranu s hlavními silami v hloubce nebo s předním okrajem na odvráceném svahu za podmínek vedení bojové činnosti s použitím jaderných zbraní. Pak můžeme způsobit nepřátelskému údernému uskupení ztráty jadernými údery ještě na přístupech k obraně i při rozvinování ke zteči předního okraje obrany a hlavní síly chránit před nepřátelskými jadernými údery v období jaderné přípravy útoku.

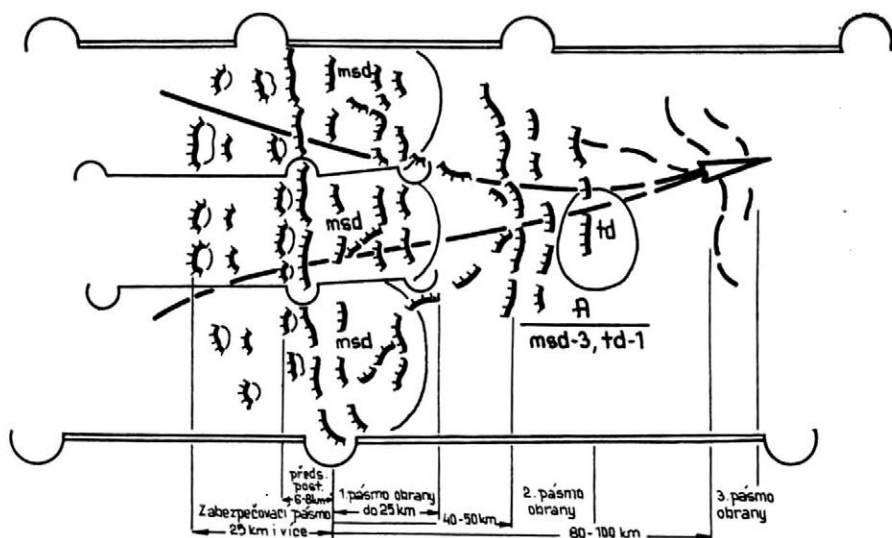
Položit hlavní úsilí obrany do hloubky bude ale zpravidla možné jen na taktickém stupni, především na stupni divize. V obraně vševojskové armády bude zřejmě pravidlem mít většinu sil a prostředků v prvním sledu a hlavní úsilí obrany soustředit k udržení prvního pásma obrany. Uskupení většiny sil a prostředků do hloubky by v rámci obrany vševojskové armády vedlo ke tříštění sil a ztěžovalo by rychlé soustředění úsilí ke zničení hlavního uskupení nepřítele. V každém případě je však nutné uchovat si možnost manévru palbou i širokého manévru silami a prostředky z hloubky i podél fronty na směr hlavního úderu nepřítele. Vytvořit tak podmínky k rozhodné změně poměru sil.

Při řešení uspořádání obrany na operačním stupni budeme řešit problém, jak klamat nepřítele o skutečném průběhu okraje obrany, uspořádání obranného pásma a zámyslu obrany i problém, jak vyčerpávat a ničit nepřítele na přístupech k obraně. Z těchto důvodů bude účelné vytvářet před předním okrajem zabezpečovací pásmo a předsunuté postavení.

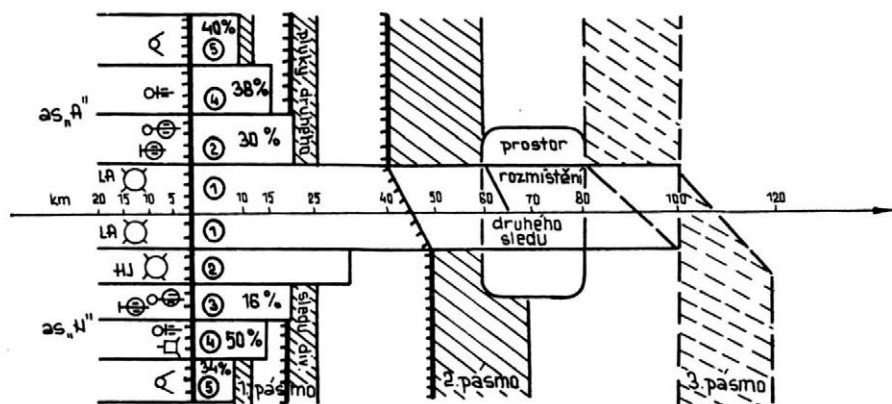
Zkušenosti z organizace a vedení obranných operací sovětských vojsk v letech Velké vlastenecké války Sovětského svazu potvrzují, že vytvoření zabezpečovacího pásma nebo předsunutého postavení mělo vliv na **zvýšení odolnosti obrany**. Předsunutým odřadům v zabezpečovacím pásmu a jednotkám v předsunutých postaveních se zpravidla dařilo donutit nepřítele k tomu, aby předčasně zasadil do boje velké síly, vyčerpávat je a způsobit jim ztráty, zjistit složení a uskupení nepřítele i jeho zámysl, zdržet jeho přiblížení k hlavnímu pásmu obrany a klamat ho o skutečném uspořádání obrany. Např. v obranné operaci 62. armády v červenci r. 1942 předsunuté odřady bojem v zabezpečovacím pásmu zadržely postup nepřítele k hlavnímu pásmu obrany o pět až šest dní. To umožnilo vojskům v obraně získat čas, upřesnit uskupení nepřítele, směr jeho hlavního úderu a zdokonalit obranu. V obraně 6. gardové armády u Kurska v červenci r. 1943 se jednotkám zesíleného bojového zajištění, které bránily postavení předsunuté na 2—3 km před předním okrajem obrany, podařilo přinutit nepřítele zasadit k ovládnutí předsunutých postavení hlavní síly divizí, způsobit jim ztráty a zdržet je na 8—15 hodin. To umožnilo upřesnit uskupení a zámysl nepřítele a zdokonalit obranu na směrech jeho útoku.

Zkušenosti z Velké vlastenecké války tak potvrzují, že je účelné vytvářet **zabezpečovací pásmo vždy** při přípravě obrany **mimo dotyk** s nepřítelem. Často bude účelné organizovat je i za podmínek, kdy bude vševojsková armáda přecházet do obrany sice v dotyku s nepřítelem, ale v dotyku s jeho slabšími silami, mimo dotyk s jeho hlavním útočným nebo protiúderným uskupením.

O vytvoření zabezpečovacího pásma rozhoduje velitel armády. Může být ve vzdálenosti 25 i více km před předním okrajem a členit se do několika obranných postavení. Uspořádání a vzdálenost zabezpečovacího pásma od prvního pásma obrany se nesmí výrazně odlišovat od celkového uspořádání ostatních pásem obrany a vzdálenosti mezi nimi. Jen tak můžeme klamat nepřítele o skutečném průběhu předního okraje obrany. Pro přípravu zabezpečovacího pásma a vedení bojové činnosti v něm se vyčleňují předsunuté od-

Obr. 1

Obr. 2

Poznámka:

1. Prostředky jaderného napadení a dělostřelectva rozděleny podle dostřelu do skupin:
- 1 ŘS Lance,
- 2 dělostřelecká raketa Honest John,
- 3 víceúčelové dělostřelectvo,
- 4 děla a RM s dostřelem do 15–20 km,
- 5 děla a minomety s dostřelem 11 km a méně.
2. V % udán podíl na celkovém počtu dělostřelectva a minometů v as.

řady divizí prvního sledu. Předsunuté odřady brání nejdůležitější směry při širokém využití zátarasů všeho druhu. Jejich cílem je klamat nepřítele o skutečném průběhu okraje obrany, přinutit ho k rozvinutí a předčasnému zasazení hlavních sil, vyčerpávat ho, způsobit mu ztráty a zadržet jeho útok, zjistit jeho složení, uskupení a zámysl.

Před předním okrajem obrany se ve vzdálenosti 6—8 km může budovat předsunuté postavení s cílem klamat nepřítele o učenění obrany, odrazit jeho průzkum bojem, přinutit nepřítele rozvinout hlavní síly, zadržet jejich útok a zabezpečit vojska prvního sledu před překvapivou ztečí nepřítele.

Možnou variantu uspořádání obranného pásma vševojskové armády mimo dotyk s nepřítelem viz **obr. 1**, uspořádání obranného pásma ve vztahu k dostřelu nepřátelských palběných prostředků viz **obr. 2**.

K otázkám velení v obraně

Pro zabezpečení velení se na stupni vševojskové armády v obraně zřizují: velitelské stanoviště, záložní velitelské stanoviště a týlové velitelské stanoviště. Jsou připraveny prostředky pro vzdušné velitelské stanoviště a pohyblivé místo velení, která se aktivují v závislosti na situaci. Pro zabezpečení velení vojskům, která plní úkoly odtržené od hlavních sil, může být v některých případech zřízeno i pomocné velitelské stanoviště.

Jako hlavní místo velení je velitelské stanoviště, které se zřizuje ve vzdálenosti 50—70 km od předního okraje obrany na ploše 6—8 km². Jeho součástí jsou i prostředky pro pohyblivé místo velení, které obsazuje velitel s vyčleněnými příslušníky štábu při přemísťování VS nebo za situace, kdy je třeba přiblížit velení vojskům.

Ve vzdálenosti 15—20 km stranou nebo za VS se zřizuje záložní velitelské stanoviště podle stejných zásad jako VS tak, aby bylo připraveno převzít velení a umožnit rozmístění příslušníků velitelské štábu, kteří se na ně přesunou při přemísťování nebo vyřazování VS.

TVS se zřizuje pro zabezpečení řízení týlu ve vzdálenosti 20—30 km od VS, obvykle směrem k PAZ.

Organizace a umístění míst velení má umožnit organizovat nejvýhodnější systém spojení a zabezpečovat nepřetržité velení.

Pro zabezpečení velení dává obrana relativně výhodnější podmínky proti útoku, protože můžeme připravit dokonaleji ženičně vybudovaná místa velení předem. Systém spojení se může opírat o stabilnější, prostorově výhodněji rozmístěné a ženičně lépe vybudované spojovací uzly. Naproti tomu podmínky pro práci velitele a štábu jsou při přípravě a vedení obrany složitější. Kládou značné nároky na organizovanost a cílevědomost práce.

Velení vojskům v období přípravy i vedení obrany výrazně ovlivňuje faktor času. Pro práci velitele a štábu armády i pro činnost vojsk při přípravě i vedení bojové činnosti v obraně bude charakteristický nedostatek času, práce ve značně omezených časových lhůtách v podmínkách, kdy iniciativu má v rukou nepřítel. V těchto podmínkách vzrůstá význam centralizace velení, které umožňuje soustředit úsilí na řešení nejdůležitějších úkolů. Vzrůstá i význam iniciativy podřízených k dosažení včasného a co nejúčinnějšího využití sil a prostředků v duchu zámyslu velitele.

Proti velení za útoku se v obraně zvětší rozsah i objem práce velitele a

štábu. Při přípravě rozhodnutí pro obranu musí při hodnocení situace zhodnotit především větší množství variant možných způsobů použití vlastních vojsk. Má-li nepřítel iniciativu, je to nutné proto, aby byly zhodnoceny a připraveny možné nejúčinnější varianty bojové činnosti v závislosti na možnostech nepřítele. To se odrazí v rozhodnutí velitele a v úkolech vojsk. Úkoly vojskům je třeba stanovit na základě jednotného zámyslu operace a jednoznačně. Při tom je však třeba stanovit úkoly v **možných variantách** v závislosti na možném vývoji situace. Úkoly vojskům je třeba stanovit na celou operaci vzhledem k předpokládaným obdobím operace a úkolům vojsk v nich. To se odrazí i v plánování operace. Na rozdíl od plánování a stanovení úkolů vojskům v útočné operaci po úkolech a dnech operace, plánuje se obranná operace podle úkolů vojsk a pravděpodobných směrů nepřátelského útoku. Plánování po úkolech a po dnech se uplatní částečně pouze v oblasti týlového zabezpečení vzhledem k očekávaným ztrátám, spotřebě a přísunu.

Roste význam požadavku co nejdříve usměrnit úsilí vojsk k přípravě příští bojové činnosti. Tím roste i význam **předběžných nařízení** vojskům v průběhu přípravy rozhodnutí velitele a plánování operace. Velitel a štáb armády se však musí vystříhat vydávání ukvapených předběžných nařízení, která by v dalším byl nucen měnit. Kromě toho by to ztěžovalo přípravu vojsk k odrazení nepřátelského útoku.

Požadavek dát co nejvíce času na práci podřízeným stupňům velení a přípravu vojsk se v postupu práce velitele a štábu projeví zpravidla tím, že součinnost pro obranu bude organizovat ihned po vydání rozhodnutí velitele. Zpravidla půjde o direktivní formu na jednotlivých směrech, na rozhodujícím směru za řízení velitele, na dalších směrech za řízení hlavních funkcionářů štábu za přítomnosti odborných náčelníků oddělení (nebo jejich zástupců), za účasti podřízených velitelů vojsk na daných směrech. Tím můžeme v nejkratší době usměrnit práci podřízených stupňů velení a dát co nejvíce času na přípravu vojsk.

Nedostatek času se projeví i ve způsobu **plánování** obranné operace. Základními plánovacími dokumenty pro obranu budou zpravidla: **grafické rozhodnutí** velitele s potřebnými textovými přílohami a **pracovní mapy** odborných náčelníků. Teprve v závislosti na čase budou tyto dokumenty doplňovány a budou ve svém souhrnu vytvářet plán obranné operace. Jako samostatný dokument bude grafický plán obranné operace s textovými přílohami zpracován zpravidla výjimečně a to jen bude-li dostatek času.

Příprava obranné operace může probíhat za různých podmínek, které zvláště ovlivní postup i obsah práce velitele a štábu armády. V každém případě je však třeba, aby velitel a štáb při přípravě operace zaměřil úsilí především k udržení stálé bojové pohotovosti vojsk k odrazení nepřátelských úderů, zahájení vlastních jaderných úderů a ostatních palebných úderů a k využití jejich účinků.

Rozhodující význam pro úspěšné vedení obranné operace bude mít včasné vytváření co nejúčelnějšího uskupení sil a prostředků, systému paleb a zahájení ženíšního budování obrany.

Závěrem chci zdůraznit, že obrana i v soudobých podmínkách vedení ozbrojeného zápasu zůstává jedním ze základních druhů bojové činnosti. Příprava obranné operace bude probíhat za složitých a obtížných podmínek pro práci velitelů a štábů i činnost vojsk. To vyžaduje, abychom v přípravě velitelů, štábů i vojsk této problematice věnovali značnou pozornost.